

Sygn. akt IV U 1196/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

z dnia 24 lipca 2014 roku nr (...)

w sprawie W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

o prawo do emerytury

I. oddala odwołanie;

II. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnowie na rzecz adw. M. S. wykonującego zawód w Kancelarii Adwokackiej ul.(...), (...)T.kwotę 60 zł oraz 23% tej kwoty jako podatek od towarów i usług tytułem nieuiszczonej pomocy prawnej udzielonej odwołującemu z urzędu.

Sygn. akt IVU 1196/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 marca 2015 roku

Decyzją z dnia 24 lipca 2014r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku poz. 1440 ze zm.) oraz Rozporządzenia (WE) 883/2004 z dnia 29.04.2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004r. ze zm.) odmówił W. S. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów do nabycia prawa do emerytury, ponieważ zgodnie z art. 27 i 28 ustawy o emeryturach i rentach z FUS mężczyźni mogą przejść na emeryturę po osiągnięciu wieku 65 lat, jeżeli mają co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, jeżeli zaś nie przepracowali co najmniej 25 – letniego okresu mogą przejść na emeryturę, jeżeli mają co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy.

Odwołujący udowodnił łącznie 16 lat, 8 miesięcy i 12 dni ubezpieczenia w Polsce, w tym okresy składkowe 13 lat, 2 miesiące i 17 dni, oraz okresy uzupełniające 3 lata, 5 miesięcy i 25 dni tj. praca w gospodarstwie rolnym rodziców.

Od decyzji tej odwołał się W. S. , domagając się jej zmiany

i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że zaskarżona decyzja jest dla niego krzywdząca, ponieważ po zawarciu związku małżeńskiego wszakże przemeldował się pod innym adresem zamieszkania, ale było to w tej samej gminie i w odległości 2 km od domu rodzinnego tak, więc cały czas pracował na gospodarstwie rolnym i pomagał matce w prowadzeniu tego gospodarstwa. Domagał się także zaliczenia okresu pracy u prywatnych przedsiębiorców, p. J. B. w Firmie (...) w K. w latach 1996 r. do 1999 r. oraz p. S. w okresie od 1999 r. do 2002 r. – po doliczeniu tych okresów spełniałby warunki do przyznania emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Podniósł organ rentowy, że do stażu pracy nie zaliczono odwołującemu się okresów pracy w gospodarstwie rolnym przypadających po dniu 22.02.1972 r. tj. po dniu wymeldowania: tj. okresów od 16.02.1973 r. do 27.03.1973 r., od 11.05.1974 r. do 31.05.1974 r., od 02.10.1974 r. do 10.11.1974 r., od 11.08.1976 r. do 23.02.1977 r., od 22.06.1977 r. do 31.12.1977 r., od 28.03.1978 r. do 23.04.1979 r., od 26.08.1981 r. do 30.05.1982 r., od 1.10.1982 r. do 31.12.1982 r.

Nadto do stażu pracy nie zaliczono okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 20.02.1990 r. do 24.11.1995 r., ponieważ odwołujący nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne w tym okresie, a także okresu od 28.05.1977 r. do 21.06.1977 r. gdyż w tym okresie przebywał on na urlopie bezpłatnym, a zatem nie była za niego opłacana składka na ubezpieczenie społeczne.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że W. S., urodzony (...), w dniu(...) tj. dniu złożenia wniosku o przyznanie emerytury osiągnął 65 lat życia. We wniosku z ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 24.07.2014 r. ZUS I Oddział w Ł. odmówił W. S. przyznania prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 20 - letniego okresu ubezpieczenia.

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Gospodarstwo rolne rodziców odwołującego W. S. mieściło się w miejscowości W.. Tam rodzice odwołującego się mieli gospodarstwo rolne i w tym gospodarstwie odwołujący pracował do czasu, kiedy zawarł związek małżeński, a po ślubie zamieszkał w miejscowości Z.. Ta miejscowość jest oddalona od W. ok. 7 km. Na gospodarstwie została siostra odwołującego się B.. Odwołujący po wymeldowaniu nadal przyjeżdżał do rodzinnego domu i pomagał w gospodarstwie rolnym.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z zeznań świadków K. W. i W. P. (k. 15-16 akt), którzy słuchani byli na okoliczność pracy odwołującego się w gospodarstwie rolnym. Oceniając ich zeznania Sąd Okręgowy przyjął, że dla uznania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, jako okresu uzupełniającego w rozumieniu art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS znaczenie ma stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, przy czym nie musiało to oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, lecz tylko gotowość, dyspozycyjność do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi, co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego. Tym kryteriom zazwyczaj odpowiada praca domownika rolnika, który świadczy określone prace stale w wymiarze niemniejszym niż połowa etatu.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie, czy odwołującemu W. S. przysługuje emerytura w szczególności czy spełnia on przesłankę w postaci co najmniej 20- letniego okresu ubezpieczenia.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że odwołujący posiada 65 lat życia oraz udowodnił łącznie 16 lat, 8 miesięcy i 12 dni ubezpieczenia w Polsce, w tym okresy składkowe 13 lat, 2 miesiące i 17 dni, oraz okresy uzupełniające 3 lata, 5 miesięcy i 25 dni tj. pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Rozstrzygnąć zatem należało czy organ rentowy zasadnie nie zaliczył okresu pracy w gospodarstwie rolnym przypadających po dniu 22.02.1972 r. tj. po dniu wymeldowania: tj. okresów od 16.02.1973 r. do 27.03.1973 r., od

11.05.1974 r. do 31.05.1974 r., od 02.10.1974 r. do 10.11.1974 r., od 11.08.1976 r. do 23.02.1977 r., od 22.06.1977 r. do 31.12.1977 r., od 28.03.1978 r. do 23.04.1979 r., od 26.08.1981 r. do 30.05.1982 r., od 1.10.1982 r. do 31.12.1982 r. jako tzw. okresów uzupełniających.

Stosownie do treści art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe: 2) przypadające przed dniem 01.07.1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia, 3) przypadające przed dniem 01.01.1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia- jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Jak wynika z treści art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 z późn. zm.), ilekroć w ustawie jest mowa o domowniku- rozumie się przez to osobę bliską rolnikowi, która: a) ukończyła 16 lat, b) pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie, 3) stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 08.03.2011 r., II UK 305/10 (LEX nr 852557) Sąd Najwyższy podniósł, iż zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, do okresów składkowych zalicza się okresy wykonywania pracy przed dniem 15.11.1991 r. w wymiarze co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy. Oznacza to, że przesłanką zaliczenia do okresów składkowych okresu pracy w gospodarstwie rolnym, o którym stanowi art. 10 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, jest znaczący dla funkcjonowania tego gospodarstwa wymiar czasu pracy, za który uważa się wymiar, co najmniej połowy pełnego wymiaru czasu pracy. W tego rodzaju sprawach nacisk kładzie się zatem nie tylko na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym przez domownika, ale także na wymiar czasu poświęcanego na taką pracę.

Za taką właśnie doraźną pomoc należało uznać pracę wykonywaną przez odwołującego w gospodarstwie rolnym rodziców. Z poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych wynika bowiem, że w spornym okresie odwołujący nie pracował stale w tym gospodarstwie, a jedynie pomagał w jego prowadzeniu, gdyż po ślubie wyprowadził się z domu rodzinnego do swojej żony do Z., a na gospodarstwie została jego siostra B. i to ona prowadziła to gospodarstwo rolne, a odwołujący tylko jej pomagał. Także świadkowie, którzy zeznawali w sprawie wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, dotyczące wymiaru czasu pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców w spornym okresie.

Wniosek powyższy znajduje uzasadnienie w utrwalonym orzecznictwie. Wskazuje się w nim, bowiem, że stałość pracy nie musi oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość do podjęcia pracy rolniczej, jeżeli sytuacja tego wymaga. Warunkom tym nie odpowiada doraźna pomoc w pracach rolniczych. Praca w gospodarstwie rolnym rodziców, na którą powołał się odwołujący, nie ma zatem cech pracy stałej. Może być ona, co najwyżej pomocą w prowadzeniu przez rodziców, a później siostrę odwołującego się gospodarstwa, ale nie stałą pracą świadczoną z pozycji domownika. Tymczasem, do stażu emerytalnego uwzględnia się nie okresy jakiegokolwiek pracy rolniczej, a jedynie stałą pracę o istotnym znaczeniu dla prowadzonej działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, w którym osoba zainteresowana (domownik) zamieszkuje lub ma możliwość codziennego wykonywania w nim prac związanych z prowadzoną działalnością rolniczą.

Niezaliczeniu do okresów składkowych i nieskładkowych podlegał także okres pracy u prywatnych przedsiębiorców p. B. oraz p. S.. Odwołujący nie wykazał w należyty sposób okresu zatrudnienia w tych prywatnych firmach, nadto sam zeznał, że pracował w tym okresie bez umowy i nie odprowadzano za niego składek na ubezpieczenie społeczne. Tak więc odwołującemu W. S. nie udało się wykazać, że spełnia warunki do przyznania emerytury.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.